

Prisrčno čestitamo!

V soboto, 6. decembra, bo Topolščici. Od tam je bil v začetku 1941 premeščen na kiriurški oddelek ljubljanske bolnišnice. Ob razpadu dirše jugoslovanske vojske je prišel v nemško ujetništvo, kjer je ostal do maja 1942, nakar se je vrnil v Topolščico, a je bil od tam že po treh mesecih izseljen v Srbijo. Kasneje je dobil službo na pljučnem oddelku bolnišnice v Beogradu, kjer je ostal do januarja 1946. Odtej posluje kot specialist za pljučne bolezni na Dolenjskem.

Viden razmah protituberkułozne službe v okrajih Novo mesto, Kočevje in Črnomelj je bil v minulem dobrem desetletju vedno tesno povezan z delom in izredno prizadev-

NOVA TOVARNA VEZANIH PLOŠČ

Pred kratkim je začela v Dolnjem Vakufu v BiH obnovljena tovarna vezanih plošč, ki bo prizajala letno približno 5.500 ton vezanih plošč. Tovarna je največja in najmodernejsa te vrste v naši državi.

NOVA ZELEZARNA V SKOPJU

V Skopiju so končali vse prizajale za graditev nove železarni. Železarna bo zaposlovala 8.000 delavcev in uslužencev, v njej pa bodo proizvajali predvsem tiste proizvode, ki jih sedaj primanjkuje, n. pr. pličevino in druge izdelke črne metalurgije. Po končani prvi fazi graditve bo železarna prizajala 310 milijonov kg surovega železa in 380 milijonov kg jekla.

Še o volitvah zadružnih svetov

Zadružniki - volvci so v novomeškem okraju volili zadružne slike 9. in 16. novembra. Uspeh po občinah je bil takole: Straža-Toplice 99.1 odstotkov, Mirna 98 odstotek, Mokronog 98.2 odstotek, Črnomelj 98.5 odstotek, Semič 94.6 odstotek, Zužemberk 93.2 odstotek, Trebnje 92 odstotek, Brežice 91.9 odstotek, Novo mesto 90.5 odstotek, Kostanjevica-Podbože 88.6 odstotek, Šentjurje 87.3, Videm-Krišč 85.8, Sevnica 87, Senovo 95.5, in Metlika 87 odstotkov.

Gradbeno podjetje »REMONT« ŽUŽEMBERK

sprejme takoj v službo: gradbenega tehnika — kalkulantu, soboslikarja, več kvalificiranih in priučenih zidarjev

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Vsa pojasnila dobite pri REMONT Žužemberk.

Kakor vidimo, je skoro v vseh občinah (izjema so le 4) volilo več kot 90 odstotkov volilnih upravljevencev. V 46. številki našega lista smo med občine z manj kot 90 odstotno udeležbo uvrstili tudi občine Brežice. Ker smo dobili podatke neposredno po volitvah, v ponedeljek 17. novembra dopoldne, je napaka opravičljiva, še posebno, če upoštevamo, da je ponekod poročanje slabo potekalo. V okraju je volilo 91.7 odstotkov vseh upravljevencev.

Občinska in upravna politična vodstva so v predvolilnih pripravah živahnno sodelovala.

Tekmovanje v kmetijstvu

Zvezni odbor za nagradno tekmovanje v kmetijstvu je predlagal zveznemu izvršnemu svetu, naj bi nagradno tekmovanje za velike donevne v kmetijstvu nadaljevali tudi v letu 1959. Cimprej bodo pripravili osnutek pravil tekmovanja za prihodnje leto.

Notranjepolitični tedenski pregled

Kot smo zapisali v zadnjem pregledu, se je pretekli teden sestala Zvezna ljudska skupščina. Mimo predpisov, ki ponovno zboljšujejo položaj gospodarskih organizacij, in drugih zakonov, ki smo jih že omenili, je Zvezna ljudska skupščina sprejela tudi gospodarski načrt za leto 1959. Naloge za prihodnje leto so obsežnejše kot letošnje, v vsakem primeru pa take, da jih bo moč uresničiti, če si bomo to vsi skladno prizadevali. Važno se nam zdi omneniti, da načrt za prihodnje leto ne določa nič točnih količin niti ne zdoljuje posameznih gospodarskih organizacij, kaj jim je storiti, da bo napredek kar največji. Tega v planu ne bi zasledili. Vendar pa je iz polnitvene plana v mnogočem odvisna življenjska raven naših prizajalcev. Zato prav tem ne bi smelo biti vseeno, kakšne načrte bodo sprejemale občine in podjetja, v katerih so zaposleni. Celo bodo gospodarski načrti v skladu s splošnimi zveznimi načrtom, potem ni dvoma, da bomo ponovno povečali proizvodnjo in prav tako ni dvoma, da bomo povečali življenjsko raven zaposlenih. Ce pa bodo občinski ljudski odbori in pa posamezne gospodarske organizacije sprejemale načrte o različnih gradnjah, razširivah in podobnem za stvari, ki jih v zveznem načrtu ni, potem je uresničitev zveznega načrta ogrožena. V vsakem primeru moramo doseči skladen razvoj vseh gospodarskih dejavnosti in to je možno le takrat, če bodo ostali samoupravni organi sprejemali načrte, ki ne bodo oddaljali od splošnih nalog.

Letos se je pravzaprav dogodilo prvič, da smo dobiteli čas, če naj tako rečemo. Zvezni gospodarski načrt je bil sprejet že v novembra in kot vse kaže, bodo tudi republiški gospodarski načrti prišli že v prvih dvajsetih dneh decembra v raz-

pravo pred poslance republiških skupščin. To pa omogoča podjetjem in občinam, da veliko prej kot je bil to običaj doslej, sprejmejo tudi občinske načrte za razvoj gospodarstva. V letošnjem letu na primer so občine sprejemale gospodarske načrte v aprili in ponekod celo v maju in po zrcne. Uresničevanje tako pozno sprejetih gospodarskih načrtov je težko, če že ne neuresničljivo. Tokrat pa lahko pričakujemo, da bodo občine tě načrte pripravile in o njih razpravljave na sejah ljudskih odborov najpozneje v januarju. Prav dobro se spomnimo, da so se letos mnoga podjetja izgovarjala (v mnogih primerih upravljeno) na pozno sprejemanje občinskih družbenih načrtov, ker zaradi tega

Kaj bodo morale občine in podjetja upoštevati, ko bodo pripravljale načrte? V obliju perečnih problemov in potreb v spričju skromnih sredstev bodo morali pazljivo zbirati cilje in naloge, ki naj bi jih uresničevali v letu 1959. Nedvomno bo morala biti skrb ljudskih odborov v industrijsko razvitejših krajih usmerjena na probleme življenjske ravni. Tako bi bil že skrajni čas, da preidemo na serško graditev stanovanj, dalje na tipizi-

nimo, da predvideva plan, da bomo v prihodnjem letu investirali blizu 600 milijard dinarjev, to je okoli 6 odstotkov več kot letos, dalje predvideva plan, da se bo povečala osebna potrošnja za kakih 8 odstotkov, investicije v družbeni standard, to je v gradnjo stanovanj, žol, zdravstvenih ustavov pa kar za 12 odstotkov. Ce bomo hoteli tak načrt uresničiti, bo treba povečati proizvodnjo za 11 odstotkov. Ta je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorovič utemeljeval te načrte, je dejal, da smo na področju življenjskega standarda planirali velika, toda povsem uresničljive naloge. Uresničitev pa je odsivna tudi od tega, kakšne naloge si bodo zadale posamezne občine in kako bodo usmerili svoja sredstva samoupravni organi gospodarskih organizacij.

nimo, da predvideva plan, da bomo v prihodnjem letu investirali blizu 600 milijard dinarjev, to je okoli 6 odstotkov več kot letos, dalje predvideva plan, da se bo povečala osebna potrošnja za kakih 8 odstotkov, investicije v družbeni standard, to je v gradnjo stanovanj, žol, zdravstvenih ustavov pa kar za 12 odstotkov. Ce bomo hoteli tak načrt uresničiti, bo treba povečati proizvodnjo za 11 odstotkov. Ta je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorovič utemeljeval te načrte, je dejal, da smo na področju življenjskega standarda planirali velika, toda povsem uresničljive naloge. Uresničitev pa je odsivna tudi od tega, kakšne naloge si bodo zadale posamezne občine in kako bodo usmerili svoja sredstva samoupravni organi gospodarskih organizacij.

Cilji in naloge

niso mogla predvideti, kam naj usmerijo proizvodnjo in kam naj nalože razpoložljiva sredstva. Do polletja je stvar tekla tak, ker je pač tekla in marsikje so nastala nesporazmerja, o katerih smo že govorili in izpolnitveni plana je bila ogrožena. Prihodnje leto pa ob pravočasno sprejemale občine in podjetja, v katerih so zaposleni. Celo bodo ti gospodarski načrti v skladu s splošnimi zveznimi načrtom, potem ni dvoma, da bomo ponovno povečali proizvodnjo in prav tako ni dvoma, da bomo povečali življenjsko raven zaposlenih. Ce pa bodo občinski ljudski odbori in pa posamezne gospodarske organizacije sprejemale načrte o različnih gradnjah, razširivah in podobnem za stvari, ki jih v zveznem načrtu ni, potem je uresničitev zveznega načrta ogrožena. V vsakem primeru moramo doseči skladen razvoj vseh gospodarskih dejavnosti in to je možno le takrat, če bodo ostali samoupravni organi sprejemali načrte, ki ne bodo oddaljali od splošnih nalog.

Letos se je pravzaprav dogodilo prvič, da smo dobiteli čas, če naj tako rečemo. Zvezni gospodarski načrt je bil sprejet že v novembra in kot vse kaže, bodo tudi republiški gospodarski načrti prišli že v prvih dvajsetih dneh decembra v raz-

pravo pred poslance republiških skupščin. To pa omogoča podjetjem in občinam, da veliko prej kot je bil to običaj doslej, sprejmejo tudi občinske načrte za razvoj gospodarstva. V letošnjem letu na primer so občine sprejemale gospodarske načrte v aprili in ponekod celo v maju in po zrcne. Uresničevanje tako pozno sprejetih gospodarskih načrtov je težko, če že ne neuresničljivo. Tokrat pa lahko pričakujemo, da bodo občine tě načrte pripravile in o njih razpravljave na sejah ljudskih odborov najpozneje v januarju. Prav dobro se spomnimo, da so se letos mnoga podjetja izgovarjala (v mnogih primerih upravljeno) na pozno sprejemanje občinskih družbenih načrtov, ker zaradi tega

Kaj bodo morale občine in podjetja upoštevati, ko bodo pripravljale načrte? V obliju perečnih problemov in potreb v spričju skromnih sredstev bodo morali pazljivo zbirati cilje in naloge, ki naj bi jih uresničevali v letu 1959. Nedvomno bo morala biti skrb ljudskih odborov v industrijsko razvitejših krajih usmerjena na probleme življenjske ravni. Tako bi bil že skrajni čas, da preidemo na serško graditev stanovanj, dalje na tipizi-

nimo, da predvideva plan, da bomo v prihodnjem letu investirali blizu 600 milijard dinarjev, to je okoli 6 odstotkov več kot letos, dalje predvideva plan, da se bo povečala osebna potrošnja za kakih 8 odstotkov, investicije v družbeni standard, to je v gradnjo stanovanj, žol, zdravstvenih ustavov pa kar za 12 odstotkov. Ce bomo hoteli tak načrt uresničiti, bo treba povečati proizvodnjo za 11 odstotkov. Ta je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorovič utemeljeval te načrte, je dejal, da smo na področju življenjskega standarda planirali velika, toda povsem uresničljive naloge. Uresničitev pa je odsivna tudi od tega, kakšne naloge si bodo zadale posamezne občine in kako bodo usmerili svoja sredstva samoupravni organi gospodarskih organizacij.

nimo, da predvideva plan, da bomo v prihodnjem letu investirali blizu 600 milijard dinarjev, to je okoli 6 odstotkov več kot letos, dalje predvideva plan, da se bo povečala osebna potrošnja za kakih 8 odstotkov, investicije v družbeni standard, to je v gradnjo stanovanj, žol, zdravstvenih ustavov pa kar za 12 odstotkov. Ce bomo hoteli tak načrt uresničiti, bo treba povečati proizvodnjo za 11 odstotkov. Ta je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorovič utemeljeval te načrte, je dejal, da smo na področju življenjskega standarda planirali velika, toda povsem uresničljive naloge. Uresničitev pa je odsivna tudi od tega, kakšne naloge si bodo zadale posamezne občine in kako bodo usmerili svoja sredstva samoupravni organi gospodarskih organizacij.

ZUNANJE POLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Predsednik republike Josip Broz Tito je v torek odpotoval iz Dubrovnika v Indonezijo, kamor bo prispel konec meseca. Z njim so odpotovali Blažo Jovanović, Ivan Maček, Slobodan Penezić, Veljko Mićunović, Leo Matex, Zdenko Štambuk, generala Miloš Sumonja in Milan Zezelj in dr. Božidar Lavrič.

Predsednik Tito s tem uradno vraca obisk predsedniku Indonezije Sukarnu. Vendar pa je obisk mnogo več kot navadna diplomatska vijudnost. Jugoslavija je v zadnjih letih navezala zelo prisrčne stike z vrsto azijskih držav. Ti stiki so tolično bolj prisrčni, ker imajo mlade azijske države iste težnje kot Jugoslavija — želijo si utrditi svojo neodvisnost od katega kolj bloka, želijo razvijati svoje gospodarstvo, želijo si vsestranske sodelovanje z vsemi, ki nimajo pretension na nujno ozemlje, gospodarstvo ali svobodo. Gledate na te skupne težnje torej ni presenetljivo, če ima Jugoslavija s temi državami poleg pristnih, prijateljskih osebnih odnosov, tudi zelo koristne gospodarske, kulturne in politične stike.

Na evropskem političnem oduševljajočem predstavlja pravega mnjenja predstavljajoča pravega mnenja francoskih volvcev. Ocitno je torej, da nova skupščina z 7,58 odstotki, itd. Vsega je glasovalo 18.019.052 volvcev.

Ocitno je torej, da nova skupščina ne predstavlja pravega mnenja francoskih volvcev.

Res pa je tudi, da je imel de Gaullo

liški republikanci 44 mest, socialisti 40, katoliki Georges Bidaulta 14 in komunisti 10.

Stevilke o tem, koliko glasov je dobita katera stranka, dajo drugačno sliko. Na prvem mestu je sicer še vedno Unija za novo republiko, ki je dobila nad 4.700.000 glasov (26,47 odstotkov), zato pa je KP Francije na drugem mestu s 3.741.374 glasovi (20,76 odstotkov). Sledijo jim neodvisni s 14,79 odstotki, socialisti

litve v Franciji je značilno, da so se demokratske stranke mnogo lažje sporazumevale in si s tem pridobilive večno v posameznih volilnih okoliših, medtem ko so se kandidati komunistične stranke in socialistov v pretežnem številu okolišev medsebojno izločili, zmagal pa je kandidat desnice. K neenotnosti levice je prispevalo tudi dejstvo, da se je KP že zdavnaj enognogčila s svojimi togimi stališči, del socialistov pa se je odkrito postavil na

»GALEB« NA POTI V AZIJO

s 13,79 odstotki, katoliški republikanci z 7,58 odstotki, itd. Vsega je glasovalo 18.019.052 volvcev.

Ocitno je torej, da nova skupščina ne predstavlja pravega mnenja francoskih volvcev. Na prvem mestu je sicer še vedno Unija za novo republiko, ki je dobila manj kot tri milijone glasov, pa jih imajo kar 132. To se je zgodilo po zaslugu novega večinskega volilnega sistema, ki smo dobili manj kot tri milijone glasov, pa jih imajo kar 132. To se je zgodilo po zaslugu novega večinskega volilnega sistema, ki je zelo odločilno na desno. V novi skupščini ima največ poslavcev (188) delegatista Unija za novo republiko. Ostale stranke so se zvrstile takole: Pinayevi neodvisni 120, kato-

strane desnice že v prejšnjem parlamentu. Kakor koli že, cena, ki jo bodo plačali francoski volvci za de Gaullovo stabilno vladovanje, je zelo visoka; to bi napovedovala stališča nekaterek indijskih politikov, ki sedaj slavijo zmago. Za popolno peto republiko ostane sedaj le še en korak: izvolitev novega predsednika republike. Opazovalci soglasno napovedujejo izvolitev generala de Gaulla. Kdo bo premier se še ne ve — prav gotovo pa bo iz vrst desnice. Oboje bo končno znano konec leta, po volitvah 21. decembra.

Toda tudi nova republika bo prevzela skoraj neizpremenjeno bremo četrtje reprezentativne parlamente. Stevilke o volitvah v Alžiru ne morejo preslepiči nikogar, zlasti še, ker v nekaterih krajih ni glasovalo tudi 80 odstotkov arabskih volvcev. Se manj pa morejo alžirske volitve odstraniti alžirske osvobodilne armade, ki je sed ve- dovoljno »prisotno« in izredno aktiven.

A. Furlan

Ponosna, slavna imena

Še ena zmaga: PREDILNICA

(Prenos s 1. strani)
cev. Najboljši obvezniki predvojske vzgoje so bili nato pojavljeni in načrani.

Nova predilnica — ponos Metlike in okraja

Množica Metličanov in okoličanov je nato zavila v stavbo nove predilnice, pred katero je igrala metliška godba pod takirko Silva Miheličiča. V glavnem dvorani nove tovarne so se zbrali predstavniki ljudske oblasti, med katerimi sta bila tudi člana izvršnega sveta LRS dr. Jože Vilfan in Tone Bole, podsekretar za industrijo ing. Kremžar, celoten delavski svet in upravni odbor tovarne NOVOTEKS, njen direktor Luka Dolenc, upravni odbor sindikalne podružnice podjetja in številni drugi gostje iz Novega mesta, Ljubljane, Crnomajskega, Kranja, Metlike in drugih krajev.

V tovarni je začel slavje predsednik DS tovarne Jože Udovč, ki je pozdravil med ostalimi zlasti poudaril veselje kolektiva tovarne Novoteks, prebivalcev Metlike in vsega našega okraja, da je nova predilnica stekla. Predilnica česane preje je hkrati prva predilnica te vrste v Sloveniji, vrednost bruto proizvodnje Novoteksa pa se bo z njo dvignila za več kot 200 odst. To bo za gospodarstvo že vedno skromno razvite Dolo-

venske, zlasti pa še Bele kraje, vsekakor lep in pomemben napredok. Velik bo prihranek deviz, ki jih je naša skupnost dosegla dajala za uvoz česane

preje. Nova tovarna je kratek osnovni kamen gospodarskega razvoja metliške občine. Čeprav bodo opravili v njej in poleg nje še nekaj obrtniških in gradbenih del, se bo delo v predilnici lahko nemoteno odvijalo. V imenu delavskoga sveta se je tov. Udoč toplo zahvalil vsem, ki so razumeli željo kolektiva in potrebe trga, da je bila postavljena tako lepa nova tovarna, ki bo razen vsega drugega tudi del oddolžitve

naše skupnosti partizanskih krajin.

O pomenu nove predilnice za občino in okraj sta zatem govorila tudi predsednik OLO Gojko Jug in predsednik OLO Franc Pirkovič, ki je pognal s pritiškom na gumb predilne stroje v tek, delavke novega obrata pa so jim začele takoj streči. Gostje so si ogledali tovarniške oddelke in bili skupno z domačini prijetno presečeni nad lepo uređitvijo tovarne, modernimi stroji in mladim kolektivom novega obrata.

Sledil je ogled nove Vinske kleti, popoldne pa je bila zelo uspela družabna prireditev v Metliki in na Vinomeru. Zmagi na avto cesti se je 26. novembra pridružila še ena velika zmaga Dolenjske in posebej Metlike: moderna, lepa predilnica. Vsem, ki imajo prijeni dograditvi in urešenju pomembnega načrta kakrsne klati, moramo samo čestitati za resnično lepo in veliko pridobitev!

Predsednik OLO Franc Pirkovič je pravkar pognal v tek stroje nove predilnice

»DOLENJSKI RUDAR« nov list v Krmelju

mog ne gre v prodajo. Največ prenoga so nakopali v jami »3. maj« — 58% celotne proizvodnje.

x x x

18. oktobra je bil ustanovljen na pobudo Zveze komunistov v Krmelju pri rudniku rjavega premoga »Klub mladih proizvajalcev«. Cilj kluba je spočivati mladino z gospodarsko problematiko, z vlogo delavskoga samoupravljanja in ostala vzgoja mladine; tako bodo usposabljali mladino za sodelovanje v delavskem samoupravljanju.

x x x

Proizvodni plan Rudnika rjava premoga Krmelj za leto 1958 znaša 100.000 ton premoga. Predvidevalo, da ga bodo do konca leta nakopali skupno 105.000 ton bodo tako presegli plan za 5%.

x x x

Povprečna dnevna proizvodnja premoga Rudnika Krmelj v letu 1958 znaša 343 ton. Najmanj so ga nakopali v maju — 195 ton dnevno. Spomladi pre-

IZ PIROTA

»Redno beremo Dolenjski list, ki nam prinaša vse novice iz domačih krajev; posebno pa smo radi brali članke iz življenja in dela brigadirov, ki so gradili novo cesto skozi Dolenjsko. — Lepo pozdravljamo vse domače, starše, sestre, brate, vse fante in dekleta:«

Mirko Marinčič, Jože Skala, Dominik Kralj, Jože Grobelnik, Ivan Resnik, Marcel Kozlovčič, Franc Emeršič, Franc Dejmber, Franc Longar, Franc Sašek, Jože Učjak, Avgust Hanuš, Lojze Čeh, Anton Brulc, Jože Smilgo in Ivan Skratek.«

V letu 1952 je bilo v družbenem sektorju zaposlenih 1.677.670 delavcev, v letu 1957 pa 2.412.856.

Pri razdelitvi družbenih sredstev so gospodarske organizacije lani sodelovalo s 69,4%, federacija in republike pa s 6,2%. Od skupnih investicij, ki so leta 1957 znašale okoli 440 milijard dinarjev, so podjetja samostojno razdelila 134,5 milijard dinarjev.

V Jugoslaviji je danes 5665 splošnih kmetijskih zadrug, ki imajo milijon dve sto tisoč članov.

MORNARJA POZDRAVLJATA

Slavko Milavec in Franc Juhar, ki služita vojaški rok v Puli, sta nam pisala: »Vedno z velikim veseljem pričakujemo dan, ko nas obiše Dolenjski list in nam prinese novice iz vseh domačih krajev. — Pozdrevljava vse domače, Dolenje in Dolinke ter vse, ki so sodelovali pri izgradnji avto ceste Ljubljana-Zagreba.«

Poslovil sem se. Bil sem prizet načrten nad vsem, kar sem videl v tej tovarni, sevniškem Jugotaninu. J. P.

Obisk v Jugotaninu

Obračamo se na tisoče državljanov, ki sodelujejo v raznih organih družbenega samoupravljanja! — Od všečega dela je odvisno, ali bodo materialna sredstva, s katerimi razpolagate in o katerih odločate, uporabljena tako, kakor to terjajo interesi posameznikov in interesi skupnosti.

Povečajmo proizvodnjo — napravimo naše življenje bolj bogato!

Pogled v prenarejano delavnico novomeške MOTO MONTAZE

Sloves belokranjske črnine

IVAN URH, obratovodja Vinske kleti v Metliki:

»Vinska klet v Metliki je bila zgrajena zaradi to, da poskrablja na tržišču kvalitetno belokranjsko vino. S tem v zvezi pa je seveda potreben pomislni naziv vinoigradništvo. Ti so začeli graditi že leta 1954 in je samo izkop jama trajal poldrogo leta. Lani je bila klet zbetonirana, letos pa tudi do kraja zasuta. Delo je finansirala Glavna zadružna zveza Slovenije in Okrajna zadružna zveza v Novem mestu. Spreدرجno z gradnjijo kleti bi moral teči tudi obnova belokranjske vinogradov.

skih vinogradov. Te bi bili treba po večini prestoljati, izvesti nov vinski pridelki z novim, strojnim obdelovanjem. Tu pa so se vedela ovire. Obnova na žalost ni tekla, kot je bilo predvideno in je bila tu glavna ovira razdrobljena posest in na konservativnost nekaterevinogradnikov. Klub temu smo letos pridelali z odpuskom grozdja in vina. Vinogradniki se sicer pritožujejo nad nekoliko nizko odkuplno ceno, na katero pa so vplivale bologata vinska letina doma in v tujini, starza zaloga

vina, slab kvaliteta in slab sortiment. Bili so primeri, da so nekateri vinogradniki pridelali v Vinsko klet celo kista, cikasta vina, ki smo jih nujno morali zavrniti. Današnji vinski trg je namreč zelo zahteven in podjetje računa, kjer kupujejo sorte, kvalitetna žangerska in primorska vina, kot pa naša belokranjska, ki so v najnižji oziroma zaradi arome kvečjemu v drugi skupini. Treba bo torej poštovati razmisliti o belokranjskem vinogradništvu. Rešitev bi bila v

obnovi vinogradov, v sortimentu in predvsem v sodelovanju s Kmetijskim zadrugom, kar bi tudi znali prizadoviti. Naša vinska klet, ki je zdaj obrat Gospodarske poslovne zveze v Novem mestu, je zdaj delno opremljena. Drugo leto bomo opremili dopolnilo. Predvsem bo treba urediti lastno predelovalničko grozdja, ker le potem lahko Vinska klet tudi odzvarja na kvaliteto vina. Zato se bomo v prihodnjih letih skušali usmeriti predvsem na odkuplno grozdja.«

čiji ali Ameriki, šasija mogoče prav tam, množično delov je tovarna kupila pri domačih podjetjih, nekaj naredila tudi sama, avto so v tovarni sestavili in bleščeti limuzina nato ponosno nosi meno ime.

Naj Zagrebškemu velesejnu smo. Nad kajtakim paviljonom letos ne vihru dolga rume na zastava s peterokrako — znak LR Vojanske. V njem razstavlja domaća industrija avtomobilov in motorjev. Ko pri stranskem vhodu stopiši v veliko dvorano, pritegnejo tev pogled številni mopedi, skuterji, rollerji in ne vem kakšni motocikli še, z raznim »vovoženimi« nazivi. Nekako v sredi tega bli-

zilo dolgo ogledoval in ni mogel verjeti, da je izdelano doma.

»Dve sto jih vzamem! Do kdaj nam jih lahko pošljete?« je slišal njegov zvenec glas do srede dvorane. S težavo mu predstavniki Moto montaze dopovedo, da je to prototip in da bodo pridelci s prizadovijo te vrste avtomobilov šele aprila prihodnje leto. Toda že je tu drugi. Tudi on si je vozilo dolgo ogledoval in se nazadnje odločil, da ga kupi. Razložil mu enako kakor onemu iz Bosne. Toda ta se ne da ugnati.

»Prav, pa mi prodajte tega. Denar nakažem takoj.«

ter številnih podjetij, pri katerih kupujejo razne sestavne dele. Ker ni prostora, polirajo avtomobile na prostem in tam opravijo tudi nekatera dela v notranosti vozil. Prostor je vedno osnovno vprašanje, ki duši Moto montaze, čeprav že rastejo stebri nove dvorane, ki jih bo rešila velika težav.

Vodijo nas iz prostora v prostor in razkazujejo. Težko je bilo s kadri. Vsi ljudje, ki jih imajo zdaj, so se prinutili delu v podjetju.

Požrtvovalnost in prizadevanje teh ljudi sta izredna. Nikar ne mislite, da delajo le avtomobile. Nisi si še popolnoma osvojil izdelave avtomobila, namešč kombija, od katerega

stavljati in doseči uporabo za različne name: za dviganje, za prešanje, za zvijanje cevi in vsa mogoča dela v mehaničnih delavnicah. Ta oprema ima še to dobro lastnost, da je zelo lahk, saj tehtajo vsi deli skupaj le 216 kilogramov. Z njim je mogoče dvigniti 10 ton in doseči enak pritisak. V okviru servisnega programa izdelujejo še dvigalne odre za avtomobile in omare za orodje na gumijasti kolesih, ki jih lahko prevaža po delavnicah. Pravijo, da je to le začetek servisnega programa.

V okviru programa izdelave delov notranje opreme za avto izdelujejo že grelno napravo za ogrevanje kabine in ostalih prostorov v avtomobilu. Prijeljena je za tovornjake TAM in FAP, vgraditi pa jo je mogoče v vsa vozila, ki imajo vodno črpalko. Nov izvod je naprava za brigganje vode na vetrobransko steklo, ki jo bo mogoče kupiti že te-

di. Cas beži. Kakor mimogrede smo vam predstavili Moto montažo, ki je zrasla iz nekdajnega Agroservisa, da sami nismo vedeli.

Nenadoma so skozi njena vrata prišli prvi kombiji. V stavbi v Žabji vasi utripijo mogočno življenje. 380 ljudi dela v težkih pogojih, toda kljub temu izrednim potezom. Prisluhnimo udarjanju lesensih betov po pločevinah, ki jo oblikujejo, pogledajmo v okna, kjer trepetajo ploski varilni aparatori. Ta stavba bo kmalu postal preteklost, saj že rastejo ob njej stebri nove dvorane, ki bo Moto montaži pomagala zadržati na vsa pljuča. Tako raste novomeška tovarna avtomobilov.

Novomešani bomo ponosni na vozila, ki jih bomo srečevali na vseh cestah FLRJ. Z veseljem bomo lahko dejali prijatelju ali znancu:

»Ta je pa naš novomeški!«

Milos J...

Predstavljamo MOTO MONTAŽO

šča je manjša skromna stojnica in okoli nje razstavljeni štirje avtomobili. To je Moto montaža na velesejmu. Znani kombiji, omare za orodje, hidravlične naprave UHS-10, grelec za avtomobile in mogoče še kaj. Največ pozornosti vzbuja prototip novega avtomobila novomeške Moto montaže, razstavljen poleg ostalih treh kombijev.

»Ta je pa uvožen,« ugotavljajo mimočudni. Novi avtomobil pa stoji med ostalimi, skromen in hkrati razkošen. Devetdesetnike turistični avtomobil je to, ki ga je mogoče uporabljati kot rešilni avto z dvema ležiščema v pomožnem sedežem. Vse na njem in v njem je izdelano doma, le motor je uvožen. Vanj je mogoče vgraditi motor DKW, na takih pa ni mogoče kupiti, pa naročiti pri neki tovarni. To je kooperacija v industriji avtomobilov. Marsikata bleščeca francoska, angleška ali švicarska limuzina, ki drži mimo nas, pospremljena z vzdih občudovanja, je narejena tako. Motor je izdelan nekeje v Nem-

ova, slaba kvaliteta in slab sortiment, v sodelovanju s Kmetijskim zadrugom, kar bi tudi znali prizadoviti.

Naša vinska klet, ki je zdaj obrat Gospodarske poslovne zveze v Novem mestu, je zdaj delno opremljena. Drugo leto bomo opremili dopolnilo. Predvsem bo treba urediti lastno predelovalničko grozdja,

ker le potem lahko vinska klet tudi odzvarja na kvaliteto vina.

Razen avtomobilov delajo še drugo, kaj smo že rekli. Uresničujejo še dva programa: servisni in program notranje avtomobilski opreme. Vsak, ki ima opraviti z avtom, ve, koliko težav je s servisnimi popravili. Naše delavnice so slabo opremljene, delo v njih poteka zelo počasno. Moto montaža je imela pogodbne za servisne popravila z več kot 80 delavnicami na ozemlju FLRJ. Odločili so se, da vse štiri vrste vse mogoče se-

PIONIRJI pri tovarišu Marinku

Prostava 15. obletnice rojstva naše države je bila za slovenske pionirje posebno pomembna: v petek, 28. novembra, je predsednik Ljudske skupščine LRS tovarš Miha Marinko sprejel v Ljubljani 60 pionirjev in pionirke.

Med njimi je bilo tudi 6 pionirjev iz Novega mesta, Leskovca pri Krškem in iz Metlike. Veseli so se odpeljali po novi cesti v Ljubljano, kjer je presenečenje sledilo presenečenju. Obiskali so ureduštvo mladinskih in pionirskih listov, se pogovarjali z uredniki, akadem. slikar Jože Ciuha pa se je spomnil lanskega srečanja z dolenskimi pionirji v Poljanah ter naročil v svojem imenu in v imenu slikarja Ivana Subica lepe pozdrave. Pionirji so si nato ogledali radijsko in televizijsko oddajno postajo, pogumno so stopili tudi pred televizijsko kamero in se takoj nato tudi videli na zaslonsku. Domzalih pa so si ogledali veliki oddajnik. Po dobrem kosilu so odšli v pionirske knjižnice, kjer so se spoznali z ljubljanskimi pionirji ter z njihovim delom.

Nestrni pri hkrati resni so nato odšli v palačo Ljudske skupščine, kjer jih je sprejel predsednik tovarš Miha Marinko, navzoči pa so bili tudi člani izvršnega sveta ter predstavniki raznih družbenih organizacij Slovenije. Skupina pionirjev je najprej čestitala tovaršu predsedniku za praznik republike in mu izročila lep šopek cuetja. Tovariš Marinko se je zahvalil za čestitke in spregovoril o nalogah pionirjev ter o velikih uspehih, ki smo jih dosegli v 15 letih graditve socializma. Posebno je naročil pionirjem, naj bodo pridni in marljivi v šoli in požrtvovani v organizacijah, kjer delajo, saj so druga izmena, ki bo prevezla za odraslimi veliko in odgovorno naložbo — dokončno zgraditev socializma. Vsek pionir je dobil nato Kajuhove pesmi s podpisom tovarša Marinka, ki je nato povabil male goste na zakusko. Tu so se pionirji sporočeno pogovarjali o delu v raznih krožkih in organizacijah. Povedali so tovaršu predsedniku, kako delajo v posameznih krajih. Novomeške pionirje sta zastopali Slavka Retelj in Slavica Podrazj; Slavka je tovaršu Marinku razložila, da imajo novomeške pionirje pre malo prostora za knjižnice in za delo krožkov, ker je v šoli pouk dopoldne in popoldne.

Pionirji so nato obiskali dvorano nove Ljudske skupščine. Metliški pionir Manko se je kar na vsem lepem pojaval na govorniški tribuni in izrazil splošno veselje in odobravanje. Tovariš Marinko je dejal otrokom:

«Da, taki boste vi, ko odrastete — ljudski poslanci!»

Težko so se poslovili pionirji od svojega gostitelja in zapustili poslopje Ljudske skupščine. Nikdar ne bodo pozabili letošnjega 28. novembra!

M.T.

Vsaki šoli telovadišče in delavnico

Kako skrbe v občini VIDEM-KRŠKO
za vzgojo mladine

Občinska Zveza prijateljev mladine v Vidmu-Krškem je skupno z občinsko pionirske komisijo, s svetom za zaščito matere in otroka kakor tudi z drugimi organizacijami, ki skrbijo za vzgojo mladine, razpravljalna o raznih perečih problemih ob Tedenu otroka.

Vso skrb bodo posvetili družinam z več otroki ter socialno in moralno ogroženim otrokom. Obiskovalci bodo te družine in jim nudili pomoč.

Ker bo uspeh zadovoljiv le tedaj, če bodo starši zadostno izobraženi, so sklenili, da bodo društvo prijateljev mladine skupno z vodstvom šol organizirala več vzgojnih in zdravstvenih predavanj.

Stevilo zaposlenih staršev se stalno veča. Zato tudi prostori, ki jih ima otroški vrtec v Krškem, ne zadostajo več.

Vrtec gostuje v domu TVD Partizana. Občinski odbor ima že pripravljene načrte za gradnjo novega vrta v mestnem parku. Upajmo, da bodo z novim šolskim letom imeli naši najmlajši Krščani že svoj novi dom. Tudi sedanjan vrtec na Vidmu ne zadostuje. Zato bo PDM na Vidmu skušala zainteresirati na zborih volivcev vse odgovorne ljudi, da bo v novih stanovanjskih blokih predviden nov vrtec za najmlajše, kakor tudi prepotreben prostor za šolsko in posloško mladino, kjer se bo lahko uredilo knjižnico, čitalnico in šahovski prostor.

O pomenu telovadišč in igrišč v Vidmu-Krškem razpravljajo že dalj časa. Težnja mladine in vzgojiteljev po telovadiščih in igriščih bo kon-

čno le uresničena. Najprej so pričeli z ureditvijo telovadnega igrišča v Krškem, kjer so že odkupili potrebne prostore. Mladina TSS in pionirji osnovne šole bodo s prostovoljnimi delom pripomogli k temprejšnji dograditvi telovadišča, TVD Partizan pa bo krilo materialne stroške in prevoze.

Tudi igrišče v Leskovcu pri Krškem, ki je bilo grajeno

in občini so opremljene že tri delavnice. Najbolje je opremljena delavnica v Krškem, namenita v Leskovcu in deloma na Rak. Ker pa je v vse šole uveden pouk ročnih spretnosti in je dejavnost Ljudske tehnikе zavzela precejšen razmah, je občinska ZPM skupno s pionirske komisijo in v odsekoma za prosveto razglabljava, kako priti do delavnic v vseh osnovnih šolah, ki imajo višje razrede. Občinska zveza prijateljev mladine in ObčLO bosta pomagala urediti delavnice iz kletnih prostorov v Velikem Trnu in na Zdolih. V Velikem Podlogu pa bodo zaprosili gasilsko društvo, da jim v zadružnem domu odstropi eno sobo, kjer bodo imeli pionirji in mladinci svoj kotiček. Ravnateljstvo TSS je že pomagalo z orodjem, ki so ga izdelali gojenici TSS, in bo v bodoče še pomagalo. Za prvi začetek bodo pionirji prinesli orodja od doma, sčasoma pa bodo šole in pionirski odredi nabavili orodje za svoje delavnice. Tako bo v vsej občini 6 delavnic in trije tehnični kotički. Tehnična dejavnost se bo na ta način med mladino še bolj razvila.

Prepricani smo, da bodo uspehi vedno večji, če bo tudi v bodoče tako dobra povezava med posameznimi organizacijami, ki skrbi za vzgojo mladine, kakor je bila doslej. Saj je želja nas vseh, da vzgojimo mladega človeka v dobrega državljanja FLRJ.

Rezi Pirč

Za širše obzorje

Kmetijsko gospodinjska šola v Šentjerneju je začela 10. novembra s poukom. Obiskuje jo 50 tečajnikov in tečajnice. Namen šole je, da se fantje in dekleta nauče vsega, kar je potrebno v kmetijstvu oziroma v gospodinjstvu. Šola je dvoletna.

Danilovski, 34-letni uslužbenec v Skopiju, dosegel svojenvi rekord: dal je dvaindeset liter svoje krvi v teku 14 let.

POZDRAV IZ JLA

Fantje, ki služijo vojaški rok v Nišu, toplo pozdravljajo za dan armade vse znance, sorodnike in dekle: Alojz Sever, Jože Korošec, Ignac Znuderl, Avgust Cej, Jože Pomberk, Martin Zagorec in Franc Dajčen. Cestitajo tudi vsem, ki so gradili avto cesto!

72 litrov krvi

Ko je mladi borec Tomo Danilovski v boju proti nemškim trupam v Sremu dal svojo kri, da bi rešil življenje hudo ranjenemu tovaršu, gotovo še ni misil, da bo dosegel rekord v tej piemimenti akciji. Nedavno

Marjan Kukec: POLJSKA OPEKARNA POD BELO CERKVIJO (akvarel, 1957)

še z urbanisti. Osnutek turističnega prospektka že imajo v celoti izdelan, tako da ga bodo lahko izdali.

Ne skrbijo pa le za ureditev mesta, temveč želijo tudi, da bo naša okolica lepa in privlačna.

Že dalj časa želijo lovski družine, da bi si uredile kje v bližini mesta primerno lovsko kočo. To željo bo uresničilo Turistično društvo, ki se je povezalo z lovskimi družinami, tako da bodo skupno zgradili na Libni lepo turistično lovsko kočo, ki bo stala po predelanju 8 milijonov 300.000 dinarjev. Urejena bo v lovskem stilu, imela pa bo poleg kuhinje in sobe tudi salon in lično teraso. Material že dovozajo. Kljub težnju dovozu imajo že pripravljenih okrog 3000 kosov opeke in 30.000 kg peska. Računajo, da bo lovsko kočo na Libni dogra-

jena za 4. občinski praznik, to je do meseca avgusta prihodnjega leta.

Turistično društvo želi poskrbeti tudi za nemoten televizijski sprejem v Vidmu-Krškem. Zato bodo poleg koče postavili še velik razgledni stolp, ki bo hkrati tudi nosilec retelejne televizijske antene. To delo mislijo opraviti do konca tega leta. Tako bo domo lahko v Vidmu-Krškem nemoteno sprejemaj vse televizijske oddaje jugoslovenskih televizijskih postaj. M.

SOLSKA DELAVNICA IN TEHNIČNA DEJAVNOST MLADINE

Solskim delavnicam so posvetili mnogo pozornosti. V

Etiopija in njeni ljudje

Lepo število Novomeščanov, starejših in mladine, je v sredo 26. novembra privabilo predavanje »Današnja Etiopija«. Predavanje je v Domu ljudske prosvete priredila Ljudska univerza (odsek KD Dušan Jereb), predaval pa je tov. Mirk Jakše, domačin, ki se je pred kratkim vrnil iz Etiopije, kjer je preživel štiri in pol leta v naši diplomatski službi v Adis Abebi. Predavanje je orisal zemljevid v zgodovinskem podobu te svojstvene dežele in države, ki ima prebivalce nekaj manj kot Jugoslavijo, pa po površini štirikrat večja. Omeniti je treba, da je v tem predavanju v dragoceno pomoč.

Resilni avto je pripeljal pred bolnišnico. Vrata

so odprla, na nosilih prineslo iz njega bledo človeško telo. Dežurni zdravnik pregleda pacienta in že daje novodala:

»Težka krvavitev. Potrebna je transfuzija krvi.

Sestra, ugotovite krvno grupo in pripravite krvno zaznamo! Pacienta takoj prenesite v operacijsko sobo.

Pripravite vse potrebitno!«

Pričel se je boj za človeško življenje. Čez nekaj trenutkov bo skozi tanko iglo polzel v žilo nesrečnika krvna plazma. Smrt bo premagana s pomočjo ljudi, ki so darovali kri. Le majhno količino je dal tak izmed njih. Zdravniki so jo konzervirali. Tako nastane krvna plazma, ki rešuje življenja. Nesreča pa počiva in ne izbira. Vsakogar lahko doleti. Danes pa jutri, ponori ali podnevi.

V Novem mestu ima krovodajalstvo že tradicijo. Letos bomo darovali kri že četrtek po vojni. 2000 ljudi našem okraju naj bi letos darovalo kri. Od tega

počnejo tudi vse delavnice.

Pravljeno je, da bo vse delavnice vse delavnice.

Spomenika v Šmarjeti in Grobljah

Na Dan republike so v Šmarjeti odkrlili na pokopališču spomenik 19 padlim domačinom in trem neznanim borcev. Lepo slovesnost je pričel predsednik krajavnega odbora Zveze borcev Martin Jerin. Predsednik občinskega odbora Zveze borcev Novo mesto Brane Suh je po krajnjem govoru spomenik odkrlil in ga predal v varstvo mladini. Slovesnosti so se udeležili številni domačini, sekretar občinskega komiteja ZKS Miro Thorževski, predsednik ObLO Maks Vale, narodni heroj Vinko Robek ter številni domačini in borce. Po programu, v katerem so sodelovali dijaki Šmarješke osmekte z recitacijami, godba JLA iz Novega mesta in pevski zbor KDU Dušan Jereb, so delegacije Zveze borcev, oblastnih organov in mnogih organizacij položile venče. Krajenvi odbor Zveze borcev je spomenik postavil s pomočjo občine in občinskega odpora Zveze borcev Novo mesto ter s pomočjo podjetij in prebivalcev.

Hkrati so v Grobljah pri Šentjerneju odkrlili spomenik padlim borcev, ki stoji na pokopališču. Spomenik je edkril predsednik občinskega odbora Zveze borcev Šentjernej Stanko Kuščan v prisotnosti sekretarja okrajnega odbora Zveze borcev Avgusta Pavlina in Jožeta

Razgibana Suh krajina

Pionirske organizacije v Suh krajini so kar delavne. V Žužemberku deluje krožek mladih tehnikov; na Dvoru imajo pionirji tudi Šahovski krožek, na Prevolah urejujejo okolje šole — pospravili so grmovje in izkopalji jame za sadna drevesa, pa tudi prostor za igre si urejajo. To jese bodio na Šolskih vrtovih na Dvoru in v Žužemberku zgrajene tople grede, posmadi pa bodo pri Šolah na Selu-Sumberku in v Smihelu zadele urejati drevnesnice.

Občinski odbor ZB so s pomočjo ekipe uprave vojne bolnišnice iz Ljubljane omogočili vsem članom ZB temeljiti zdravniški pregled, ki bo 28. in 29. novembra. Na podlagi pregleda bodo nastavili za vse člane združniške kartotekе. S pomočjo teh izvidov bodo nudili najpo-

trebnejšim članom brezplačno zdravljenje.

Član ZB so dosegli vse pre-

malno skrbeli za priznanje de-

lovnove dobe med vojno. Zato je

občinski odbor ZB na teh se-

stankih obširno seznanjal svoje

člane, kaj vse morajo ukreniti,

da se jim bo priznala dvojina,

oziroma enojna delovna doba v času sodelovanja v NOB.

Pri občinskem odboru ZB Vi-

dem-Krško deluje komisija za

zbiranje zgodovinskega ma-

teriala. Ta komisija je že nekaj

let zbirala zgodovinski material

za kroniko, ki jo namerava iz-

dati občinski odbor ZB. Na ža-

losti njihovo delo ni bilo tako

uspešno, ker so ga opravljali le

primožno, Pred kratkim so

odočili, da bo to delo dokončal eden izmed članov ZB,

ki bo za to prejel tudi plačilo.

Občinski odbor ZB bo s pomočjo ekipe uprave vojne bol-

nišnice iz Ljubljane omogočil

vsem članom ZB temeljiti zdrav-

niški pregled, ki bo 28. in 29. no-

vembra. Na podlagi pregleda

bodo nastavili za vse člane

združniške kartotekе. S pomočjo

teh izvidov bodo nudili najpo-

trebnejšim članom brezplačno

zdravljenje.

Član ZB so dosegli vse pre-

malno skrbeli za priznanje de-

lovnove dobe med vojno. Zato je

občinski odbor ZB na teh se-

stankih obširno seznanjal svoje

člane, kaj vse morajo ukreniti,

da se jim bo priznala dvojina,

oziroma enojna delovna doba v času sodelovanja v NOB.

Pri občinskem odboru ZB Vi-

dem-Krško deluje komisija za

zbiranje zgodovinskega ma-

teriala. Ta komisija je že nekaj

let zbirala zgodovinski material

za kroniko, ki jo namerava iz-

dati občinski odbor ZB. Na ža-

losti njihovo delo ni bilo tako

uspešno, ker so ga opravljali le

primožno, Pred kratkim so

odočili, da bo to delo dokončal

edem izmed članov ZB,

ki bo za to prejel tudi plačilo.

Občinski odbor ZB bo s pomočjo

ekipe uprave vojne bol-

nišnice iz Ljubljane omogočil

vsem članom ZB temeljiti zdrav-

niški pregled, ki bo 28. in 29. no-

vembra. Na podlagi pregleda

bodo nastavili za vse člane

združniške kartotekе. S pomočjo

teh izvidov bodo nudili najpo-

trebnejšim članom brezplačno

zdravljenje.

Član ZB so dosegli vse pre-

malno skrbeli za priznanje de-

lovnove dobe med vojno. Zato je

občinski odbor ZB na teh se-

stankih obširno seznanjal svoje

člane, kaj vse morajo ukreniti,

da se jim bo priznala dvojina,

oziroma enojna delovna doba v času sodelovanja v NOB.

Pri občinskem odboru ZB Vi-

dem-Krško deluje komisija za

zbiranje zgodovinskega ma-

teriala. Ta komisija je že nekaj

let zbirala zgodovinski material

za kroniko, ki jo namerava iz-

dati občinski odbor ZB. Na ža-

losti njihovo delo ni bilo tako

uspešno, ker so ga opravljali le

primožno, Pred kratkim so

odočili, da bo to delo dokončal

edem izmed članov ZB,

ki bo za to prejel tudi plačilo.

Občinski odbor ZB bo s pomočjo

ekipe uprave vojne bol-

nišnice iz Ljubljane omogočil

vsem članom ZB temeljiti zdrav-

niški pregled, ki bo 28. in 29. no-

vembra. Na podlagi pregleda

bodo nastavili za vse člane

združniške kartotekе. S pomočjo

teh izvidov bodo nudili najpo-

trebnejšim članom brezplačno

zdravljenje.

Član ZB so dosegli vse pre-

malno skrbeli za priznanje de-

lovnove dobe med vojno. Zato je

občinski odbor ZB na teh se-

stankih obširno seznanjal svoje

člane, kaj vse morajo ukreniti,

da se jim bo priznala dvojina,

oziroma enojna delovna doba v času sodelovanja v NOB.

Pri občinskem odboru ZB Vi-

dem-Krško deluje komisija za

zbiranje zgodovinskega ma-

teriala. Ta komisija je že nekaj

let zbirala zgodovinski material

za kroniko, ki jo namerava iz-

dati občinski odbor ZB. Na ža-

losti njihovo delo ni bilo tako

uspešno, ker so ga opravljali le

primožno, Pred kratkim so

odočili, da bo to delo dokončal

edem izmed članov ZB,

ki bo za to prejel tudi plačilo.

Občinski odbor ZB bo s pomočjo

ekipe uprave vojne bol-

nišnice iz Ljubljane omogočil

vsem članom ZB temeljiti zdrav-

niški pregled, ki bo 28. in 29. no-

vembra. Na podlagi pregleda

bodo nastavili za vse člane

združniške kartotekе. S pomočjo

teh izvidov bodo nudili najpo-

trebnejšim članom brezplačno

zdravljenje.

Član ZB so dosegli vse pre-

malno skrbeli za priznanje de-

lovnove dobe med vojno. Zato je

občinski odbor ZB na teh se-

stankih obširno seznanjal svoje

člane, kaj vse morajo ukreniti,

da se jim bo priznala dvojina,

oziroma enojna delovna doba v času sodelovanja v NOB.

Pri občinskem odboru ZB Vi-

dem-Krško deluje komisija za

zbiranje zgodovinskega ma-

teriala. Ta komisija je že nekaj

let zbirala zgodovinski material

za kroniko, ki jo namerava iz-

dati občinski odbor ZB. Na ža-

losti njihovo delo ni bilo tako

uspešno, ker so ga opravljali le

primožno, Pred kratkim so

odočili, da bo to delo dokončal</

Več kot samo razstava

Razstava o avto cesti je zaključena. Ostane nam, da podarimo, kaj smo ob nji čutili in doživeli, mi in preštevilni obiskovalci. Marsikateri je svoje doživetje zapisal v knjigo vtipov. »Tisti, ki niso imeli priložnosti, da bi doživel vso radost te delovne akcije, doživijo to lahko sedaj, razgledajoč razstavo«, je nekdo lepo zapisal. »Razstava lepo izpričuje, koliko je delo na avto cesti obogatilo to pokrajino in graditelje same...« je tehtno poudaril drugi.

To sta le dve misli, od sedemstotih, ki so jih v knjigo vtipov zapisali pionirji, mla-

»ŠE KAJ POVEJTE!«

Menda ni bolj zvestih bračev Dolenskega Ilsta kot so fantje, ki služijo vojaški rok kje v Makedoniji, Srbiji, Dalmaciji, Bosni ali na Hrvatskem. Vedno znova dobivamo njihova pisma in pozdrave domačim, znancem in dekletem, hkrati pa lepe želje za nadaljnje uspehe pri razširjanju domačega tednika. Kadno čas pa so vse pogostejsa pisma, v katerih nam fantje sporočajo, da najraje beročanke in poročila iz dela brigad na avto cesti. Cesta je medtem že stekla, spominov nanjo pa je še vedno toliko, da bomo res še posegli nazaj in tu pa tam napisali še kaj o mladini naših narodov in njeni veliki zmagi, ki jo je letos doživel naše ljudstvo. Saj smo prav ob zadnji večki slovesnosti, ko se je v Novem mestu zbralo nad 50.000 ljudi in poslušalo tovariša maršala Tita, doživel toliko lepega in nepozabnega!!! Med to štejemo tudi izjavo, ki jo je slišal časnikar našega uredništva med množico:

»Prihodnje leto bo šla pa tudi naša Tinka v brigado, saj bodo cesto še gradili!«

dina, graditelji avto ceste in drugi, vsak na svoj način.

Sleheni obiskovalec razstave je lahko sprevidel, da se je bil organizator razstave znašel pred težkimi problemi, glede na to, da je bil osnovni idejni zasnutek, pokazati in poudariti s fotografijo, grafiko, s teksti in likovnimi prilogami življene in delo naše mladine pri zgraditvi avto ceste.

Za rešitev notranjega in zunanjega dela izložbe spriče neustreznih prostorov, je terjala veliko smisla in domiselnosti, da bi bil dosežen edinstven estetski učinek. Aranžerji in hkrati vodji del pri uredivi razstave, Marku Filipoviču, je to v polni meri uspelo. Zvest idejni zamislji je res učinkovito, estetsko jasno in čisto poudaril vsako malenkost napora mladine, podjetij in vodstva za zgraditev avto ceste.

Razstava je bila izredno bogata po svoji obliki kot vsebinski, tako v celoti kot posameznostih. V organski povezavosti fotografij, teksta, grafik in skic, kot najbolj izrazitimi sredstvi dokumentarne umetnosti, je razstava pričarala gledalcu razkošno vizijo delovne akcije naše mladine. Prav zaradi svoje estetsko-zlahatne ureditve ni bila le došločen dokument, ampak tudi solidna umetniška zamisel in ostvaritev.

Fotografije so bile dobre in izvrstno kaširane. Fotografa Vrzič in Medar sta izpolnila vse pričakovanja. Likovni del razstave je bil pravtako zanimiv in kvaliteten. Risbe, skice in portreti so bili enostavnii in realistični. Risbe in portreti mladinskih likov z nasmejanimi in vedrimi obrazi in poudarjenimi mišicami so dobro prikazali zanos mladine pa tudi njene napore za izpolnitve velike naloge, ki jo je prevzela. Prav tako ni bilo zanemarjeno okolje, v katerem je akcija potekala.

Skoro vse razstavljene misbe so bile globoko realistične, z jasno in močno poudarjeno karakteristično potezo mladine. Grafike so bile preprizljive na skrene, polne občutnosti. S svojimi deli se je posebno oblikoval Petar Jakelić, absolvent umet. Šole iz Splita.

Razstava je pokazala, kako težka je bila naloga, ki jo je prevzela jugoslovanska mla-

Mnoge fotografije znanih in manj znanih fotoreporterjev in amaterjev bodo imele trajno vrednost. — Na slike: ROKO NAJDE... (Motiv iz »Mladosti na auto putu«)

dina. To je najbolje izrazil neki obiskovalec: »Ko ogledujem to razstavo, me vrača v mladost in mi daje novih sil, da se bom vključil v prihodnje mladinske akcije...«

Razstavo so bile pripravile ekipe umetniških akademij iz Splita in Ljubljane, dijaki novomeške gimnazije in ekipa brigadirjev. Posebno razumevanje in veliko pomoč sta nudili vodstvo gimnazije in učiteljiča, podjetja Zeleznina, Tekstil, Papirnica in poslovne ustanove.

D. Bojanč

DARILLO MLADINE

»Sedanja je boljša.«

»E, ne bo držalo! Tista moja je bila boljša.«

»Prav,« ji odgovorim, »bila je boljša, ne bom se preprial s tabo.«

Dekle je pristavila z mirnejšim glasom:

»Saj ne veš, kako mi je srce zaigralo, ko sem danes zagledala to novo cesto. Dokler sem bila tukaj, se mi je zdelo, da ne bo nikoli gotova.«

»Saj bi se lahko vozili s kakim prevoznim sredstvom.«

»Veš, malo pesačimo, malo se vozimo. Mi smo cesto gradili, pa bomo šli po nji kakor se nam zahoce.«

»Dobro,« sem odgovoril, »vse v redu, le nogo vas dobole.«

Pri vhodu v Kronovo je naš stražar komaj spustil. Zahteval je dovolilnico, pa je nisem imel.

»E, dragi moj, ne gre kar tako, pa bodi sam sveti Peter! Ti seveda misliš: zdaj jih

Orjaški finišerji z lakotnimi jeklenimi teljastimi so zaustavili dih in zapustili traso. Za njimi odhajajo buldožeri, bagerji, mešalniki. Mladina jih zaljša s cvetjem in veseljem...«

Develkrut udarni!

Mililo je polnih osem mesecov od dneva, ko je na traso prišlo prvih 1500 mladincov in mladink, da svojim tovarišem prizpravijo barake, razdelijo orodje, napeljejo električno vodo. Danes je trasa, ki je bila takrat že oznamenovana z rdečimi količki, postala stvarnost — velika, lepa, moderna avtomobilска cesta, dario mladine.

Skozi sedemnajst naselij, kolikor jih je bilo na letosnji akciji, je šlo 466 brigadih ali nad 54 tisoč mladincov iz vseh naših republik. In vsi so delali z vemo in voljom, ki je lasten samo mladim. Vsak je hotel postati udarnik. Vsaka brigada se je borila od prvega dne svojega prihoda na delovnično začetki naslov udarne. Mnoge od njih so počele pravca čuda. Toda kaj je sploh »čudo« za pojme tistih, ki so tukaj obrnili milijone kubikov materiala, preselili cele grize, naredile stotine uselkov, prepustov, mostov in nadvozov...«

Clovek se nehotje spomni Sarajevo, beograjske študentov, Goraždancev, ki so pri najtežjem delu dosegli fantastične rezultate. Ce pa že moramo poudariti najboljšo med najboljšimi, potem je to Četrta karlovska, ki je postala pojem te akcije. Ta brigada je bila devetkrat razglašena za udarno, osvojila je zastavo Glavnega štaba in enkrat dobita posebno priznanje namesto nje, trikrat je bila posebno poohvaljena, med velikim

tekmovanjem v počastitev 39-letnice SKOJ pa je osvojila tri spominske trakove. Ali je treba k temu še kaj pristaviti? Gotovo ne! Njih ste vedno našli na delovničku. V treh mesecih, kolikor so bili na trasi, niso imeli niti enega prostega dne. Samo dež jih je lahko zadržal v baraki.

Samokolnice kot Mercedes

Tudi jaz sem jih bil našel kilometr proti od naselja v Dragu. Sest Korduncjev je postavljalo šotorje nad poslednjimi metri betonske poti. Drugi so bili šoferji, trije radioamaterji in en traktorist. Deleka: 3 motoristke, ena šoferka, 3 fotoamaterke, ena pa je končala gospodinjski tečaj.

Vseh brigadirjev pa je dosegla končalo, en ali drugi tečaj

34.700, kot pove uradna statistika; torej je nad polovico vseh brigadirjev, ki so sodelovali na letosnji akciji, sprejelo zaključne diplome tečajnikov.

Stevilke so včasih zgovorjevale, da je bila lahek.

Pred nekaj dnevi sem govoril s svojimi tovariši in izračunal smo, da smo do sedaj preprečili nad 4 tisoč ton... Najtežje je bilo s cigaretami. Za vsakega brigadirja je bilo določeno po pet cigaret na dan.

No, mi lepo pridevno v nasejlig in vprašalo: »Koliko je kadilček?« — »Tisoč tri stol«

zavpijajo nekateri. »Koliko pa je brigadirjev?« — »Brigadirjev pa tisoč sto«, odgovorijo.

In šofer se je pomenljivo nasmlenil.

»Nikoli nisi mogel vedeti, kdaj te bodo okoli prinesli.«

Crnolaci mladeniči, ki je došel mirno poslušal šoferjevo zgodbijo, je naglo vpadel v besedo:

E. sofersko besediščenje...

Nismo tako naivni. Celo dekleta v našem naselju znajo človeka, žejnega prepeljati čez vodo.« Pred nekaj dnevi, na primer... Grem lepo po trasi pa si popevam tisto našo: »Tekila reka Moravača, ko mi pridejo nasproti tri dekleta.«

»Iz katere brigade ste?« jih vprašam, punca pa ne bev ne mev.

Samo z rameni skomigojajo. Sele ko vprašam tretjič, mi ena nekaj zjeclja po italijanskemu, nekaj kot: »Kvartovo... mi ta...«

»No, lepo re! Se sajnejo se mi ni, da bom na trasi spoznal tudi tukce, si mislim. Ravno sem si nabral dovolj hrabrosti, da nadaljujem začeti pogovor, ko pride dežurni brigadier.

»Kje pa ste, zlonika? Iščemo vas po vsem naselju. Predavanje se mora začeti, o vas pa duha ne sluha...«

Italijanke se mi posmejojo in steko proti naselju. Na rokavu dežurnega sem pa opazil značko brigade iz Niša... No,

zdaj pa še komu verjamem! Tale šofer pa razklaže, kako jim je uspelo, da so vedno natanko razdelili cigarete. Vraga so jih!

Lopnil je šoferja po raih, nai ustavi.

»Prav lepo hyala, bratec. In

pazi, ko boš drugič prišel v naše naselje deliti cigarete!« je se vklil za njim.

Kimalu sem se tudi jaz poslovil od ustrežljivega šoferja.

»Hvala, tovariš, in nasvidejne.«

»Na svidenje! Tisto o cigareta pa nì le anekdotá, verjamete mi. Drugače so pa čudoviti, ti navrhanci. Če bi bile po moji, mi ne bi bilo žal kakve vožnje več, samo da bi jim v vsem ustregel... Resno mislim.«

Verjel sem mu.

Ivan Čehić

„VSI SO MOJI OTROCI...“

Smej in solze
spričo ločitve

pripovedovali dovtipe, vozeč samokolnico. In bolje, da je nas manj, disciplina ne bo tako stroga.«

Neki dečki se oglaši:

»Figo! Bolje je bilo, dokler je bil dren.«

Določili so me za lupljenje krompirja, pa sem jo lepo pobrisal. Kdo bi me našel!«

Mimo nas pride skupina učencev iz Karlovske. Obiskali so Karloško brigado. Neka učenca poskušuje kot veverica in brca kamenčke.

»Kako da ste prišli na izlet prav sem?« jo vprašam.

»Čemu tako neumno vprašanje.. Zame je ta cesta najlepši kraj saj sem jo mesec dni gradila.«

Pa se oglaši njen prijateljica:

»To praviš sedaj, ko smo pa bile v Četrto karloški, si stokala: „Oh, da bi bila že kmalu doma!“

»Bila sem trapa. Toda pojev mi no, katera je boljša brigada: Četrta karlovska ali ta sedanja?«

je malo, postali so objestni, zdaj lahko tukaj počneš kar se ti zljubi.«

»No, pusti gal! mu zakliče dežurni.«

»Prav, ga bom spustil, ampak odpovem se sleherni odgovornosti.«

Nedelja je. In kar čudno se mi zdi, ko je vse tako mirno. S starim hrastom je slišati šum odpadajočega listja. Oder stoji prazen, prej je vsako nedeljo bil na njem spored. Tisoč rok je plosko skupinam s Kosmeto, iz Beograda, iz Zagreba...«

Stojim pod hrastom. Bilzu mene stoji osamljeno dekle. Pove mi, da je iz Istrske brigade. Brigada je odšla, ona pa je ostala, da bo videla zaključeno proslavo.

Prišla je kuharica naselja, vsa v solzah.

»Poj, vprašam, zakaj joka.«

»Moji otroci so odšli,« pravi.

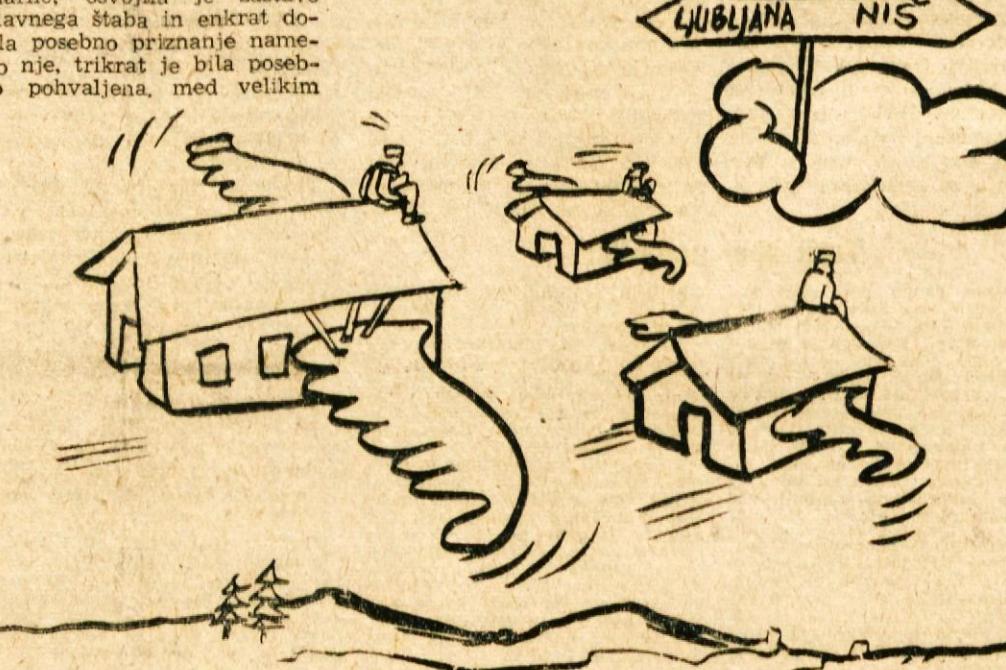
Mislil sem, da so šli otroci kam na obisk.

»Koliko jih pa imate?«

Kuvarica me pogleda nekako začudenno:

»Vsi ti, ki so odšli, so moji otroci.«

B. N.

Velika selitev na jug (Iz MLADOSTI NA AUTO PUTU)

Pred 40-letnico ustanovitve SKOJ

MARKO FILIPOVIĆ:

Kri na kamenju

Komandant Dane je naročil, da Proletarc, kakor so tovariši v bataljonu nazvali mlad